Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Training programme attendance report under DBT-project

Project title: Sustainable Rural Development through Beekeeping

Title of the training: Awareness of beekeeping activity and Demonstration

Place- Athegaon Kheda, Tq. Kannad. **Date-** 21/12/2017

Sr.	Name of trainee	Age	Mobile	Signature
1	लक्ष्मण जयवंता पवार	७०वर्ष	9527672611	[illegible]
2	नागदेव जयवंता पवार	35व.	9960990643	NJPawar
3	~~नारायणराव सुर्यभान~~	56	~~9423031951~~	[illegible]
4	~~लक्ष्मण सुर्यभान [illegible]~~	50	~~9421692111~~	[illegible]
5	~~[illegible]~~	[illegible]	~~9403427083~~	[illegible]
6				[illegible]
7	[illegible] सुखदेव [illegible]	64	9545900211	[illegible]
8	दादाराव [illegible]	38		[illegible]
9				[illegible]
10	वसंतराव [illegible]	60	9764289367	[illegible]
11	उत्तमराव मुकुंदराव [illegible]	50	9850295684	[illegible]
12	संजय धोंडुपंत कुलकर्णी	[illegible]	9422480120	[illegible]
13	Ashok D. Thokal.	22	9404348734	[illegible]
14	Purushottam Nalawade	30	9420241772	[illegible]
15	Bhagwan K. Bode	30	9850346164	BKB
16	केशवराव बोडे	55	9860049811	[illegible]
17	भाऊसाहेब [illegible]	50	9822597292	[illegible]
18	[illegible]	45	9623871686	[illegible]
19				
20				

Signature of Project Assistant **Signature of PI**

Requirement of colony
Colonies/ha
Crop
Colonies/ha
6 to 18
2.5
8 to 10
Alfalfa
10 to 12
Almond
2 to 4
Apple
2 to 3
Berseem
3 to 4
Buckwheat
3
Carrot
6
Cauliflower
2
Cherry
2.5
Citrus
Cotton
Mustard
131%
Sufflower
511%
Niger
112%
Sunflower
675%
Linseed
232%
Onion
178%
Carrot
500%
Radish
Brinjal Fruit
125%
90%
Additional benefit from bee pollination
1.Increase viability of seeds & plants
2.More nutritious and aromatic fruits are formed
3.Increase the vegetative mass and stimulate faster growth of plants
4.Increase the number and size of seeds and yields of Crops.
5.Enhance the resistance to disease and other adverse climatic conditions.
6. Increase the nectar production in the nectareis of plants.
7. Increase the fruit set and reduce fruit drop.
8.Increase the oil content in oil seeds
2. Body is hairy and the hairs are branched, and carry electrostatic charge, pollen grains entangled very easily
3.On the metathoracic legs, pollen basket is present which stores pollen.
4. Since these baskets are open, the chances of pollination are increased.
5. There is also a pollen brush on each mesothoracic leg.
Fig: Melon : Flower and Fruit
Fig: Watermelon
Fig: Carrot
Fig: Carica papaya
Fig: Citrus fruit
Fig: Alfalfa
Rural Bharat
QUOTATIONS
poor

आठेगाव खेडामध्ये मधुमक्षिका पालनाचा गोडवा

■ तरुण शेतकरी अजय जाधव यांचा यशस्वी प्रयोग: अनेक शेतकरी घेताहेत माहिती

कन्नड : संजय मूचक

तालुक्यातील दुष्काळी परिस्थिती, गडगडणारे शेतमालाचे भाव अशा परिस्थितीत तालुक्यातील आठेगाव खेडातील तरुण शेतकरी अजय जाधव यांनी मधुमक्षिका पालनाचा प्रयोग यशस्वी केला आहे. या प्रयोगाची माहिती घेण्यासाठी ठिकठिकाणचे शेतकरी त्यांच्या शेतीस भेट देऊन माहिती घेत आहेत.

आठेगाव खेडा परिसरात चांगला पाऊस झाला तरच कापूस, मका, हरभरा आदी पारंपरिक पिके घेतली जातात. त्यातच गेल्या काही वर्षांपासून दुष्काळाने या भागातील शेतीचे गणित बिघडले आहे. आजही या भागात तहान भागवण्यासाठी नागरिकांची भटकंती होत असून, शेती सिंचनासाठी लाखो रुपये खर्चून खोदलेल्या विहिरींत पावसाअभावी पाण्याचा ठणठणाट आहे. या परिस्थितीत खेडा गावातील कला शाखेचे पदवीधर अजय जाधव या तरुण शेतकऱ्याने ठिबक सिंचन आधुनिक पद्धतीने आपली शेती फुलवण्याचे काम केले. दहा एकर शेतीला विहिरीत फक्त मोजून एक तास मिळेल एवढेच पाणी विहिरीला आहे. मात्र, या परिस्थितीतही जाधव यांनी कमी पाण्यात शेती हिरवीगार ठेवण्याचा प्रयत्न केला आहे. अजय जाधव यांनी यापुढे जाऊन डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठातील प्राणिशास्त्र विभागाचे प्रा. डॉ. बी. बी. वायकर, शिवाजी महाविद्यालयाचे प्रा. विजय भोसले यांच्या मार्गदर्शनाखाली आपल्या शेतात मधुमक्षिका पालनाची सुरुवात केली. विद्यापीठानेही या तरुण शेतकऱ्याच्या वेगळ्या प्रयोगास बळ देण्यासाठी सात हजार रुपये किमतीच्या प्रायोगिक तत्त्वावर मोफत दहा मधाच्या पेट्या दिल्या आहेत. या सर्व पेट्या शेतातील झाडाच्या मध्यभागी ठेवण्यात आल्या असून, यातून पंधरा ते वीस दिवसांनी मध काढण्यात येतो. या मधाला अनेक ठिकाणांहून मागणी असून, शेतात येऊन लोक मध विकत घेऊन जातात. मधमाशीपासून मधाचे उत्पन्न तरच मिळतेच, शिवाय मधमाशीचे शेतीसाठी खूप मोठ्या प्रमाणात फायदेही आहेत. कांदा बिजवाई, मोहरी आदी फुलोऱ्यातील पिकांच्या परागकणांसाठी उपयुक्त असून, यामुळे रोगमुक्त उत्पन्नात वाढ होते. तालुक्यात सुरुवातीस किचकट वाटणाऱ्या मधुमक्षिका पालनचा गोडवा वाढत आहे. मोठ्या प्रमाणात शेतकरी अजय जाधव यांच्या शेतीला भेट देण्यासाठी देत आहेत. यावेळी इंदोर येथील आहिल्याबाई विश्व विद्यालयाचे प्रा. डॉ. शैलेश शर्मा, शास्त्रज्ञ प्रा. मोहंमद अब्बास, प्रा. मंदरा वास्कर, प्रा. डॉ. बी. बी. वायकर यांनी भेट दिली. या वेळी मंगेश जाधव, अजय जाधव, संतोष जाधव, गणेश पाडसवान, गणेश शिंदे, नजर शेख आदी शेतकऱ्यांची उपस्थिती होती.

कन्नड : तालुक्यातील खेडा येथील अजय जाधव यांच्या शेतात मधुमक्षिका पालनाची पाहणी करताना प्रा. डॉ. शैलेश शर्मा, प्रा. बी. बी. वायकर, अजय जाधव आदी.

शेतीत मधमाशी खूप महत्त्वाचा घटक असल्याने मी मधुमक्षिका पालनाकडे वळलो. मधुमक्षिका पेटीतून २० दिवसांनी मध काढण्यात येतो. सूर्यफूल, मोहरी बहरली असल्यास २० दिवसांनी एका पेटीतून वार्षिक ५० किलो मध मिळतो. मात्र, जर फूलशेती कमी असेल तर वर्षाला एका पेटीतून १५ ते २० किलो मध मिळते. फुलशेतीवर मधाचे उत्पन्न अवलंबून आहे. आज घडीला ३०० रुपये प्रतिकिलो मध किरकोळ भावात विकला जातो.

– अजय जाधव, प्रगतशील शेतकरी, खेडा